

Raadsvragen

Beantwoording van de schriftelijke vragen, gesteld door de fractie VVD over de Spreidingswet.

Aan de leden van de gemeenteraad

Op 25 januari heeft de fractie VVD onder verwijzing naar artikel 36 van het reglement van orde voor de vergaderingen van de raad, de navolgende vragen gesteld over de Spreidingswet, het antwoord vindt u onder de vraag:

Dinsdag is de *Wet gemeentelijke taak mogelijk maken asielopvangvoorzieningen*, ook wel genoemd de Spreidingswet, aangenomen door de Eerste Kamer. Deze wet zal in werking treden per 1 februari, over een week dus al. Gemeenten ontvangen gelijktijdig hun indicatieve opgave voor het aantal opvangplekken dat in 2025 nog nodig is. Vervolgens moet de Provinciale Regietafel gaan overleggen en vóór 1 november 2024 bij de staatssecretaris aangeven welke gemeenten de plekken gaan realiseren.

Over de Spreidingswet is veel te doen geweest. Den Helder levert ondertussen al een zeer grote bijdrage aan de opvang van asielzoekers, met ongeveer 1200 opvangplekken in de gemeente, verspreid over meerdere locaties. Daar komt bij dat we momenteel in onze gemeente ook nog gewoon een taakstelling hebben voor de opvang van statushouders.

De VVD ziet op basis hiervan een kans om het aantal opvangplekken voor asielzoekers drastisch naar beneden te brengen. De Spreidingswet is voor Den Helder een kans ervoor te zorgen dat het aantal asielzoekers dat wij opvangen recht doet aan het aantal inwoners en de omvang van onze gemeente. Het is belangrijk dat de raad daarbij de juiste informatie en feiten en cijfers ter beschikking heeft met betrekking tot opvang van asielzoekers, statushouders en Oekraïners. Daarnaast is het belangrijk dat de gemeenteraad goed op de hoogte is van de verantwoordelijkheden van raad en college bij de uitvoering van de nieuwe Spreidingswet. Daarom hebben wij de volgende vragen in de zin van artikel 36 van het Reglement van Orde aan het college, met het verzoek deze in overstemming met het derde lid zo spoedig mogelijk te beantwoorden.

- 1. Wat zal de inzet worden van het college bij het overleg over te verdelen opvangplekken voor asielzoekers en statushouders met de andere gemeenten in de Regietafel? Is het college het met de VVD eens dat het uitgangspunt in het overleg moet zijn dat het aantal opvangplekken voor asielzoekers in Den Helder drastisch naar beneden zal moeten gaan? Zo niet, waarom niet?**

In 2021 is in de raad de visie met betrekking tot asielopvang gedeeld. Wij zien geen reden om deze vastgestelde visie met de komst van de spreidingswet te herzien.

Wél zien wij de spreidingswet als opening om het gesprek met omliggende gemeenten te voeren over de verschillende opvang- en huisvestingsvraagstukken voor diverse doelgroepen en hoe we elkaar daarin kunnen helpen.

Het is nog te vroeg om hier een zienswijze op te geven, omdat deze week de uitwerking van de spreidingswet bekend wordt. Daarnaast moet het regionale gesprek over de verdeling van de asielopvang plekken nog opgestart worden.

2. **Kan het college uitleggen hoe de Provinciale Regietafel in Noord-Holland te werk zal gaan? Wie heeft daar namens het college zitting in? In hoeverre heeft de raad een (formele) rol in het proces? Met andere woorden: hoe wordt de gemeenteraad betrokken bij de totstandkoming van het standpunt waarmee het college het overleg in de Regietafel ingaat?**

De Provinciale Regietafel (PRT) is het provinciaal bestuurlijk afstemmingsoverleg voor de asielinstroom en -uitstroom, capaciteit en bezetting bij het COA en de status van de gemeentelijke taakstelling voor huisvesting van statushouders. In onze provincie onder voorzitterschap van de Commissaris van de Koning (CdK) Arthur van Dijk. De overige leden van het PRT zijn de vijf vertegenwoordigende burgemeesters vanuit de vijf (veiligheids-) regio's, de gedeputeerde ruimtelijke ordening en vijf vertegenwoordigers uit die regio's op het gebied van wonen.

Voor onze regio sluiten Marjan van Kampen, burgemeester van de gemeente Schagen, voorzitter van de Regionale Regietafel en Paul Verbruggen, procesregisseur bestuurlijke samenwerking opvang vluchtelingen, hierbij aan.

De bedoeling is dat dit overleg eens in de zes weken plaats vindt. Ter voorbereiding van het PRT vindt iedere 4 weken een ambtelijk overleg plaats. Dit overleg heet de Regionale Regietafel.

De Regionale Regietafel (RRT) in de regio Noord-Holland Noord, onder voorzitterschap van burgemeester Marjan van Kampen, regionaal portefeuillehouder vanuit het Algemeen Bestuur van de Veiligheidsregio Noord-Holland Noord (VRNHN), komt iedere 4 weken bijeen en bespreekt de stand van zaken en ontwikkelingen in de regio op dit gebied. Aan deze tafel nemen namens de deelregio's Noordkop, West-Friesland en Alkmaar vertegenwoordigende bestuurders deel, ondersteund door de ondersteunende ambtenaar. Namens de Noordkop is dat wethouder de Vrij.

In dit overleg wordt de regionale stand van zaken besproken over zowel opvangplekken voor asielzoekers, huisvesting statushouders en AMV-ers (Alleenstaande Minderjarige Vreemdelingen) en worden de landelijke ontwikkelingen gedeeld en ook de terugkoppeling uit het PRT. Zowel het LRT, PRT als het RRT hebben geen doorzettingsmacht. Het is een bestuurlijk overleg waarin problematiek, dilemma's en kansen over de voornoemde onderwerpen worden besproken en afgestemd.

Wij vinden het belangrijk om u als raad zo goed mogelijk mee te nemen in de uitwerking van de spreidingswet en de afspraken die hierover gemaakt worden. Op 4 maart staat er een beeldvormende avond gepland met als thema: Inkijk in de opvang, huisvesting en begeleiding van diverse doelgroepen nieuwkomers. Deze avond zullen wij ook tijd besteden aan de spreidingswet.

Zoals eerder benoemd is in 2021 de visie met betrekking tot asielopvang vastgesteld en blijven wij deze lijn volgen. Over de verdere uitwerking van de wet zullen wij u als raad informeren door middel van raadsinformatiebrieven. Het is op dit moment te vroeg om wat over de uitwerking te vermelden omdat de regionale gesprekken nog opgestart moeten worden.

3. **In hoeverre en op welke wijze kan de raad invloed uitoefenen op hetgeen in de Provinciale Regietafel wordt besloten? En waar het gaat om de verdeling van asielzoekers over de 4 gemeenten in de Kop van Noord-Holland, in hoeverre zal de Regionale Raadscommissie Noordkop hierbij worden betrokken?**

De raad is betrokken geweest bij de totstandkoming van de visie ten aanzien van asielopvang in Den Helder. De verdere uitwerking van de spreidingswet is een collegeaangelegenheid. De Regionale Raadscommissie Noordkop zal door de vier gemeenten meegenomen worden in de ontwikkelingen in de uitwerking van de spreidingswet.

Op 4 maart staat tevens een beeldvormende avond gepland zoals eerder benoemd om u als raad mee te nemen en te informeren.

4. **Op de website van Binnenlands Bestuur van 22 januari 2024 lezen wij in een artikel (getiteld 'Jullie nemen statushouders, wij asielzoekers', <https://www.binnenlandsbestuur.nl/sociaal/regionale-afspraken-over-asielopvang-mogelijk-maar-wel-met-toestemming-provincie>) de volgende uitspraak van hoogleraar decentrale overheden Geerten Boogaard. 'Het kan natuurlijk niet zo zijn dat alle gemeenten naar hun burens wijzen. Een vorm van uitruil is mogelijk, dat kan ook nu al volgens de Huisvestingswet bijvoorbeeld bij de huisvesting van statushouders, maar daar moet wel een realistische tegenprestatie tegenover staan.' Geldt dit ook voor de taakstelling wat betreft opvangplekken voor asielzoekers en de taakstelling wat betreft opvangplekken voor statushouders en Oekraïners?**

Ja dit klopt. Dit zal ook een van de onderwerpen zijn die wij meenemen in de regionale gesprekken die gevoerd gaan worden. Zie hiervoor het antwoord bij vraag 1.

5. **In de vele berichtgeving over de nieuwe wet lezen we dat gemeenten die meer opvangplekken realiseren dan gevraagd daarvoor kunnen worden beloond met € 2000 per plek, als er meer zijn dan 100, maar ook voor opvangplekken van bijzondere aard zoals voor alleenstaande minderjarigen. Een gemeente die 500 extra plekken aanbiedt kan rekenen op een bonus van € 1 miljoen. De VVD Den Helder wil primair dat het aantal asielzoekers in onze gemeente drastisch naar beneden gaat. Maar zolang dit niet het geval is (het realiseren van nieuwe locaties in andere gemeenten zal immers enige tijd in beslag kunnen nemen) kan Den Helder in aanmerking komen voor de bonusregeling in de nieuwe wet. Klopt het dat Den Helder hiervoor in aanmerking kan komen? Kan het college alvast een inschatting geven van het bedrag dat deze bonusregeling voor Den Helder jaarlijks zou kunnen opleveren? En in hoeverre zal dit geld vrij kunnen worden besteed om het voorzieningenniveau voor onze inwoners in onze gemeente op peil te houden?**

Het klopt dat de gemeente per extra opvangplek een bonus ontvangt. De bonus is van een aantal factoren afhankelijk, bijvoorbeeld de duur van de opvangplek, maar ook van de doelgroep en het moment dat je de opvangplek aanbiedt. De uitwerking van de bonussystematiek en wat dit voor Den Helder betekent delen wij graag op 4 maart met u. Deze uitwerking hebben wij nu nog niet beschikbaar. De vergoedingen/bonus die de gemeente ontvangt voor de opvang van asielzoekers is vrij besteedbaar.

6. **In de media lezen we dat een gemeente straks per 10.000 inwoners ongeveer 25 asielzoekers per jaar zal moeten opvangen. Het precieze aantal voor 2025 zal 1 februari bekend worden, maar duidelijk is dat Den Helder veel meer opvangplekken zal hebben dan noodzakelijk. Terwijl we ook weten dat in omringende gemeenten nu vrijwel geen asielzoekers worden opgevangen. Kan het college een overzicht geven van het aantal opvangplekken voor asielzoekers, statushouders en Oekraïners per gemeente in onze (veiligheids)regio (Noord-Holland Noord) de afgelopen 5 jaar?**

Vanuit de Provincie is er een dashboard beschikbaar waarbij inzicht wordt gegeven in de opvang van verschillende doelgroepen per gemeente. Dit dashboard is via de volgende link beschikbaar [Asieldashboard \(noord-holland.nl\)](#).

7. Kan het college een overzicht geven van het aantal statushouders en Oekrainers die de afgelopen 5 jaren in onze gemeente zijn opgevangen, alsmede het aantal aan hen toegewezen woningen?

Voor de beantwoording van deze vraag zijn wij uitgegaan dat u de opvang van asielzoekers bedoelt en de huisvesting van statushouders.

Doelgroep	2019	2020	2021	2022	2023
Taakstelling Statushouders*	19+19= 38	18+21= 39	44+36= 80	32+44= 76	68 +56= 124
Huizen toegewezen aan statushouders	13 woningen	20 woningen	30 woningen	31 woningen	42 woningen
Asielopvang	1080	1080	1080	1080	1080
Oekraïne opvang **	-	-	-	180	180

** De taakstelling is een wettelijke gemeentelijke taak welke per half jaar bekend wordt gemaakt. De cijfers in de tabel zijn de half jaarlijkse cijfers, bij elkaar opgeteld de jaarlijkse taakstelling.*

*** Er zijn geen reguliere huurwoningen beschikbaar gesteld voor de huisvesting van ontheemden uit Oekraïne. Bij de verkoop van de Zuyderhorn is de opvang van ontheemden overgenomen door de woningstichting. Het gaat hierbij om 6 appartementen die eerder door de gemeente zelf beschikbaar waren gesteld.*

Den Helder, 13 februari 2024.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Den Helder.

J.A. (Jan) de Boer MSc.
burgemeester

J. (Jeroen) van Egerschot
Loco-secretaris

